

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра сімейної медицини ФПДО

**МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ДЛЯ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
“ВИБРАНІ ПИТАННЯ ТЕРАПІЇ”**

Львів – 2022

УДК 616.1/9:378 (075)

М 545

Рекомендовано методичною комісією факультету післядипломної освіти
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Протокол № 3 від 30 червня 2022 р.

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ПІДГОТУВАЛИ:
викладачі кафедри сімейної медицини ФПДО

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

д.мед.н., професор	Соломенчук Т.М.
к.мед.н., доцент	Кисіль О.Ю.
д.мед.н., професор	Скибчик В.А.
д.мед.н., професор	Світлик Г.В.
к.мед.н., доцент	Капустинський О.О.
к.мед.н., доцент	Слаба Н.А.
к.мед.н., доцент	Макар О.Р.
к.мед.н., доцент	Копчак Л.М.
к.мед.н., доцент	Заремба О.В.
к.мед.н., доцент	Беш Д.І.
к.мед.н., доцент	Склярова О.Є.
к.мед.н., в.о.доц.	Голик О.М.
к.мед.н., в.о.доц.	Федечко М.Й.
к.мед.н., в.о.доц.	Смалюх О.В.
к.мед.н., в.о.доц.	Процько В.В.
к.мед.н., асистент	Білавка І.В.
к.мед.н., асистент	Тишко Л.О.
к.мед.н., асистент	Юзич І.А.
к.мед.н., асистент	Чнґрян Г.В.
к.мед.н., асистент	Галькевич М.П.
к.мед.н., асистент	Рак Н.О.
асистент	Климкович О.Ю.
асистент	Лабінська О.Є.
асистент	Прокоша М.І.
асистент	Луцька В.Л.
асистент	Кузь Н.Б.

Р е ц е н з е н т и:

Професор кафедри терапії № 1, медичної діагностики та гематології і трансфузіології
ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., **Бондаренко О.О.;**

Завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького,
д.мед.н., професор, академік АНВО України **Лаповець Л.Є.**

Відповідальні за випуск:

Т.в.о. першого проректора з науково-педагогічної роботи к.біол.н., доцент
І.І.СОЛОНІНКО

Декан факультету післядипломної освіти, доцент О.Є. СІЧКОРІЗ

УДК 616.1/9:378 (075)
©Соломенчук Т.М., 2022

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

1.	Основи електрокардіографії. Аналіз ЕКГ.
2.	Порушення ритму і провідності
3.	Long COVID-19, post COVID-19: практичні аспекти та етапи реабілітації. Питання вакцинації проти COVID-19.
4.	Фібриляція передсердь
5.	Хронічна серцева недостатність
6.	Метаболічний синдром.
7.	Алгоритм базових і розширених реанімаційних заходів при раптовій зупинці кровообігу.
8.	Захворювання стравоходу.
9.	Пневмоторакс: клініка, діагностика, невідкладна допомога.
10.	Цукровий діабет
11.	Виразкова хвороба шлунка і 12палої кишки.
12.	Бронхіальна астма

Тема. ОСНОВИ ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЇ. АНАЛІЗ ЕКГ

Мета і завдання

Удосконалити знання з інтерпретації результатів дослідження ЕКГ в нормі і при патології.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне відділення, кабінет запису ЕКГ.

Час – 2 год

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, набори електрокардіограм, підручники, посібники, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Теоретичні основи електрокардіографії.
2. Правила запису ЕКГ.
3. Основні відведення ЕКГ.
4. Послідовність аналізу ЕКГ.
5. Визначення частоти скорочень серця.
6. Визначення водія (водіїв) ритму.
7. Визначення електричної осі серця у фронтальній, горизонтальній та сагітальній площинах.
8. Аналіз зубців, сегментів та інтервалів ЕКГ.
9. Аналіз функцій автоматизму та провідності.
10. Аналіз вольтажних критеріїв зубців ЕКГ.
11. Аналіз ішемічних змін на ЕКГ.
12. Аналіз процесів реполяризації.
13. Формулювання електрокардіографічного висновку

Практичні навички

Знати основи ЕКГ в нормі і при патології.

Вміти проводити аналіз ЕКГ. Вміти формулювати ЕКГ висновок.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Швед М.І. Основи практичної електрокардіографії / М.І. Швед, М.В. Гребеник // Тернопіль ТДМУ Укрмедкнига, 2021. – 128 с.
2. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 568 с.
3. Хемптон Д. Основи ЕКГ= The ECG Made Easy : пер. 9-го англ. вид.: двомовне вид.: укр.,англ. / Джон Хемптон ; наук. ред. пер. Нестор Середюк ; пер. з англ. Олексія Скакуна. – К. : ВСВ "Медицина", 2020. – 248 с.
4. Скибчик В.А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик // К.: ТОВ "Люди в білому", 2014. – 154с.
5. Шумаков В.О., Тащук В.К. Електрокардіографія. Основи діагностики : монографія. – К. : Четверта хвиля, 2014. – 248 с.
6. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верезніков Г.П., Серова О.Д. Практикум з електрокардіографії. – Львів: Видавництво МС, 2014. – 268с.
7. Goldberger's clinical electrocardiography: a simplified approach / Ary L. Goldberger, Zachary D. Goldberger, Alexei Shvilkin. - 8th ed. – 233 p.

Тема. ПОРУШЕННЯ РИТМУ ТА ПРОВІДНОСТІ

Мета і завдання

Удосконалити знання з діагностики, диференційної діагностики та лікування порушень ритму та провідності серця.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Етіопатогенез порушень ритму та провідності серця.
2. Етіопатогенез шлуночкових тахікардій.
3. Класифікація шлуночкових порушень серцевого ритму.
4. Аналіз ЕКГ при шлуночкової екстрасистолії.
5. Аналіз ЕКГ при шлуночкової пароксизмальній тахікардії.
6. Аналіз ЕКГ при атріовентрикулярних блокадах.
7. Основні принципи лікування (консервативне, хірургічне).

Практичні навички

Знати класифікацію порушень ритму та провідності.

Вміти своєчасно діагностувати порушення ритму та провідності серця. Вміти призначати лікування при порушеннях ритму та провідності серця.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Функціональна діагностика» Підручник для лікарів –інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / За ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К., «Четверта хвиля», 2021. – 784 с.*
2. *Навчальний посібник «Основи електрокардіографії» / за редакцією проф. О.Й. Жарінова, доцент В.О. Куця. Четверте видання, перероблене і доповнене. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 248 с.*
3. *Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Львів: Мс, 2017. – 416 с.*
4. *Денесюк В.І., Мороз В.М., Денесюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науковопрактичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.*
5. *Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Київ: ТОВ «Люди в білому», 2014. – 154с.*
6. *Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.*
7. *Ho R.T., Pietrasik G., Greenspon A.J. A narrow complex tachy-cardia with intermittent atrioventricular dissociation: What is the mechanism? Heart Rhythm. 2014; 11 (11): 2116–9.*
8. *Ogunlade O., Akintomide A.O., Ajayi O.E., Eluwole O.A. Marked first degree atrioventricular block: an extremely pro-longed PR interval associated with atrioventricular dissociation in a young Nigerian man with pseudo-pacemaker syndrome: a case report. BMC Res. Notes. 2014; 7: 781.*
9. *Roberts-Thomson K.C., Seiler J., Raymond J.-M., Stevenson W.G. Exercise induced tachycardia with atrioventricular dissociation: What is the mechanism? Heart Rhythm. 2008; 6 (3):426–8.*

Тема. LONG COVID-19, POST COVID-19: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ЕТАПИ РЕАБІЛІТАЦІЇ. ПИТАННЯ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ COVID-19

Мета і завдання

Удосконалити знання з питань етіології, патогенезу, особливостей клінічного перебігу, лікування та профілактики коронавірусної хвороби (COVID-19), а також постковідного синдрому.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

- 1.COVID-19: основні клінічні критерії, варіанти клінічного перебігу.
- 2.Основні принципи діагностики, лікування та профілактики COVID-19.
- 3.Ускладнення COVID-19.
- 4.Визначення поняття long-COVID-19, post-COVID-19.
- 5.Мультиорганні ураження при long-COVID-19.
- 6.Класифікація постковідних станів:
 - гострий COVID-19;
 - тривалий симптоматичний COVID-19;
 - постковідний синдром.
- 7.Фактори ризику розвитку long-COVID-19.
- 8.Синдроми, що супроводжують постковідний період:
 - системне запалення;
 - ендотеліт;
 - пульмоніт;
 - астеничний синдром.
- 9.Критерії діагностики long-COVID-19.
- 10.Механізм розвитку астеничного синдрому при COVID-19.
- 11.Пульмоніт – як пусковий механізм пневмофіброзу.
- 12.Основні напрямки комплексної реабілітації пацієнтів з long-COVID-19: організаційні заходи; медикаментозне лікування.
- 13.Оцінювання потреб пацієнта у реабілітації у відповідності до шкали Post-COVID-19 Functional Status (PCFS).
- 14.Питання вакцинації проти COVID-19.

Практичні навички

Знати основні показання, протипоказання щодо вакцинації при COVID-19.

Вміти обрати лікарську тактику, оцінити потреби пацієнта та призначити відповідну комплексну програму реабілітації.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Протокол "Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)" від 30 грудня 2021 року № 2948.*
2. *Наказ МОЗ України «Про затвердження Протоколу надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам» від 20.04.2021 № 771.*
3. *Голубовська О.А. Постковідний синдром: патогенез та основні напрями реабілітації // Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя». – 2021. – №3(496). – С. 24-26.*

4. *Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. Укл.: Н.М. Шуба, О.Г. Несукай, О.П. Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: МОРІОН, 2019. – 960с.*
5. *World Health Organization (WHO) Off-label use of medicines for COVID-19, 31.03.2020. <https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/off-label-use-of-medicines-for-covid19>.*
6. *World Health Organization (WHO). Clinical management of COVID-19, 27.05.2020.*
7. *<https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-covid-19>.*
8. *<https://www.dec.gov.ua/mtd/koronavirusna-hvoroba-2019-covid-19/>*
9. *<http://covid19.dec.gov.ua/>.*
10. *<https://nszu.gov.ua/covid>.*
11. *COVID-19 rapid guideline: managing the long-term effects of COVID-19. NICE guideline. 18.12.2020. <https://www.nice.org.uk/guidance/ng188>.*

Тема. ФІБРИЛЯЦІЯ ПЕРЕДСЕРДЬ

Мета і завдання

Удосконалити знання з клініки, діагностики та лікування фібриляції передсердь.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби. тематичні електрокардіограми, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Етіопатогенез фібриляції передсердь (ФП).
2. Класифікація ФП.
3. Причини ФП.
4. Пароксизмальна ФП.
5. Клінічний перебіг ФП.
6. Діагностика ФП.
7. Лікування ФП.
8. Інвазивне лікування ФП.
9. Ускладнення при ФП.

Практичні навички

Знати критерії діагностики та принципи надання медичної допомоги при фібриляції передсердь. Вміти діагностувати фібриляцію передсердь та надавати медичну допомогу.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15.06.2016 №597 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при фібриляції передсердь.*
2. *Скибчик В.А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик. – Видання 3-є, виправлене. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 164 с.*
3. *Скибчик В.А. Клінічна електрокардіографія для професіоналів / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик. – Видання 2, Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 568 с.*

4. Навчальний посібник «Основи електрокардіографії» / за редакцією проф. О.Й. Жарінова, доцент В.О. Куця. Четверте видання, перероблене і доповнене. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 248 с.
5. Денисюк В.І. Внутрішня медицина: підруч. для студентів закладів вищ. мед. освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипл. освіти на основі рекомендацій доказової медицини / В.І. Денисюк, О.В. Денисюк; за ред. В.М. Коваленко. – 3-тє вид, перероб. і допов. – Київ: Моріон, 2019. – 959 с.
6. Скибчик В.А. Практичні аспекти сучасної кардіології / В.А. Скибчик, Т.М. Соломенчук. – Видання 2, доповнене. – Львів: Мс, 2019. – 424 с.
7. Коваленко В.М. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. Укл.: Н.М. Шуба, О.Г. Несукай, О.П. Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: МОРІОН, 2019. – 960 с.
8. Долженко М.М. Невідкладна допомога в кардіології. Навчальний посібник / Під редакцією М.М. Долженко. – К. Наукова думка. – 2018. – 412 с.
9. Жарінов О.Й. Функціональна діагностика / О.Й. Жарінов, Ю.А. Іванів, В.О. Куць. – К.: Четверта хвиля, 2018. – 736 с.

Тема. ХРОНІЧНА СЕРЦЕВА НЕДОСТАТНІСТЬ

Мета і завдання

Поглибити знання про етіологію, патогенез, клінічні прояви, діагностику і лікування хронічної серцевої недостатності.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, архівні електрокардіограми, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Етіологія та епідеміологія хронічної серцевої недостатності.
2. Патогенетичні механізми розвитку хронічної серцевої недостатності.
3. Класифікація хронічної серцевої недостатності.
4. Діагностичні критерії хронічної серцевої недостатності.
5. Клінічна оцінка стадій хронічної серцевої недостатності.
6. Лікування хронічної серцевої недостатності.
7. Реабілітація та експертиза працездатності хворих з хронічною серцевою недостатністю.

Практичні навички

Знати класифікацію, діагностичні критерії та принципи лікування хронічної серцевої недостатності.

Вміти оцінити дані клініко-інструментальних (ехокардіографічних, інвазивних, лабораторних та ін.) методів дослідження хронічної серцевої недостатності; оволодіти методикою визначення венозного тиску; вміти проводити плевральну пункцію у хворих з недостатністю кровообігу.

Самостійна робота

1. Вивчення тематичної літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / За ред. проф. В.М. Коваленка, проф. М.І. Лутая, проф. Ю.М. Сіренка. – К.: МОРІОН, 2020. – 240 с.

2. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. *Практичні аспекти сучасної кардіології*. Видання 2. *Доповнене. Навчальний посібник*. – Львів: Мс, 2019. – 416 с.
3. *Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19* / ред. А. Ярмчук-Качмарчик. - Краків : *Практ. медицина*, 2018. - 1632с.
4. *2019 ESC Guidelines for the diagnosis and management of chronic coronary syndromes: The Task Force for the diagnosis and management of chronic coronary syndromes of the European Society of Cardiology (ESC)* / J. Knuuti, W. Wijns, A. Saraste, et al. *European Heart Journal*, 2020. – Vol. 41, Issue 3, P. 407–477.
5. *Guidelines in review: Comparison of ESC and ACC/AHA guidelines for the diagnosis and management of patients with stable coronary artery disease* / J. Joseph, A. Velasco, F.G. Hage, E. Reyes. – *Journal of Nuclear Cardiology*, 2018. – Vol. 25, Issue 2, P. 509–515.
6. *2017 ESC guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation* / *European Heart Journal*, 2017. – Vol. 39, P. 119-177.

Тема. МЕТАБОЛІЧНИЙ СИНДРОМ

Мета і завдання

Удосконалити знання з особливостей ведення пацієнтів з метаболічним синдромом.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Визначення метаболічного синдрому.
2. Чинники ризику метаболічного синдрому.
3. Діагностичні критерії метаболічного синдрому.
4. Загальні принципи лікування пацієнтів з метаболічним синдромом.
5. Профілактика метаболічного синдрому.
6. Немедикаментозні методи лікування метаболічного синдрому.

Практичні навички

Знати критерії діагностики метаболічного синдрому.

Вміти діагностувати метаболічний синдром у терапевтичних хворих, вміти обрати лікувальну тактику у пацієнтів з метаболічним синдромом.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування* / За ред. проф. В.М. Коваленка, проф. М.І. Лутая, проф. Ю.М. Сіренка. – К.: МОРІОН, 2020. – 240 с.
2. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. *Практичні аспекти сучасної кардіології*. Видання 2. *Доповнене. Навчальний посібник*. – Львів: Мс, 2019. – 416 с.
3. *Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19* / ред. А. Ярмчук-Качмарчик. - Краків : *Практ. медицина*, 2018. - 1632с.
4. *Francesco Cosentino, Peter J Grant, Victor Aboyans et al. ESC Scientific Document Group, 2019 ESC Guidelines on diabetes, pre-diabetes, and cardiovascular diseases developed in collaboration with the EASD: The Task Force for diabetes, pre-diabetes, and cardiovascular diseases of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for the Study of Diabetes (EASD), European Heart Journal, Volume 41, Issue 2, 7 January 2020, Pages 255–323.*

5. Grundy S.M., Stone N.J., Bailey A.L. et al. (2018) AHA/ACC/AACVPR/AAPA/ABC/ACPM/ADA/AGS/APhA/ASPC/NLA/PCNA Guideline on the Management of Blood Cholesterol. *Circulation*. 2019;139:e1082–e1143.
6. 2016 ESC/EAS Guidelines for the Management of Dyslipidaemias The Task Force for the Management of Dyslipidaemias of the European Society of Cardiology (ESC) and European Atherosclerosis Society (EAS) Developed with the special contribution of the European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation (EACPR) / A.L. Catapano, I. Graham, G. De Backer [et al.] // *Atherosclerosis*.—2016. – Vol. 253. – P. 281–344.

Тема. АЛГОРИТМ БАЗОВИХ І РОЗШИРЕНИХ РЕАНІМАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ РАПТОВІЙ ЗУПИНЦІ КРОВООБІГУ

Мета і завдання

Удосконалити знання із реанімаційних заходів при раптовій зупинці кровообігу.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Оцінка стану пацієнта за алгоритмом ABCDE
2. Алгоритм реанімаційних заходів при раптовій зупинці кровообігу.
3. Техніка реанімаційних заходів.
4. Дефібриляція.
5. Електрокардіостимуляція.
6. Вентиляція.
7. Медикаментозні засоби.
8. Ускладнення серцево-легеневої реанімації.

Практичні навички

Знати алгоритм проведення базових і розширених реанімаційних заходів при раптовій зупинці кровообігу.

Вміти надавати невідкладну медичну допомогу хворим при раптовій зупинці кровообігу.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Уніфікований клінічний протокол - раптова серцева смерть. 15.01.2014 № 34.
2. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 568 с.
3. Новые клинические рекомендации Американской Ассоциации сердца/Американской коллегии кардиологов/Общества специалистов по нарушениям ритма сердца (AHA/ACC/HRS) по лечению больных с желудочковыми аритмиями и предотвращению внезапной сердечной смерти от 2017г. *Кардиология*. 2018;58(11): 94-100.
4. Денесюк В.І., Мороз В.М., Денесюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; *Практичне керівництво* / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.
5. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Київ: ТОВ «Люди в білому», 2014. – 154с.

6. *Kashou AH, Goyal A, Nguyen T, Chhabra L. StatPearls [Internet] StatPearls Publishing; Treasure Island (FL): 2020. Jul 8, Atrioventricular Block.*
6. *Al-Khatib S. M., Stevenson W. G., Ackerman M. J. et al. 2017 AHA/ACC/HRS Guideline for Management of Patients With Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death: Executive Summary: A Report of the American College of Cardiology / American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines and the Heart Rhythm Society. J Am Coll Cardiol 2017; S0735–1097 (17) 41305–2.*
7. *Priori S. G., Blomström-Lundqvist C., Mazzanti A. et al. 2015 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death: The Task Force for the Management of Patients with Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed by: Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC). Eur Heart J 2015;36 (41):2793–2867.*

Тема. ЗАХВОРЮВАННЯ СТРАВОХОДУ

Мета і завдання

Удосконалити знання з питань клініки, діагностики та лікування найпоширеніших уражень стравоходу.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення, відділення ендоскопії.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Визначення, етіопатогенез ахалазії кардії.
2. Класифікація ахалазії кардії.
3. Клінічні прояви ахалазії кардії.
4. Діагностичні критерії ахалазії кардії.
5. Принципи лікування ахалазії кардії.
6. Етіопатогенез гриж стравохідного отвору діафрагми.
7. Види гриж стравохідного отвору діафрагми.
8. Діагностичні критерії та принципи діагностики гриж стравохідного отвору діафрагми.
9. Сучасні принципи лікування гриж стравохідного отвору діафрагми.
10. Етіопатогенез гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ).
11. Клінічні прояви ГЕРХ.
12. Принципи діагностики ГЕРХ.
13. Сучасні підходи до лікування ГЕРХ.
14. Чинники ризику розвитку раку стравоходу.
15. Клінічні прояви та критерії діагностики раку стравоходу.
16. Принципи профілактики та лікування раку стравоходу.

Практичні навички

Знати основні діагностичні критерії та принципи лікування основних хвороб стравоходу.

Вміти проводити диференційну діагностику найпоширеніших захворювань стравоходу і призначати відповідне лікування.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МОЗ України від 12.2009 N 1051 (із змінами, внесеними згідно з Наказами МОЗ) «Про надання медичної допомоги хворим гастроентерологічного профілю.
2. Наказ МОЗ України від 31.10.2013 № 943 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гастроєзофагеальній рефлюксній хворобі».
3. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря : підруч. для студентів, лікарів-інтернів, магістрів мед. закл. вищ. освіти, резидентів, лікарів заг. практики – сімейн. лікарів / за ред. : Є.Я. Склярова, М.А. Бичкова. – Київ : Медицина, 2020. – 287 с.
4. Основи гастроентерології: Навчальний посібник / Склярів О.Я., Косий Є.Р., Склярів Є.Я. – Львів: "Кварт", 2011. – 289 с.
5. Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний органов пищеварения / Под ред. проф. О.Я. Бабака, Н.В. Харченко // Справочник врача "Гастроэнтеролог". - К.: ООО "Доктор-Медиа", 2010. - 354с.
6. Сімейна медицина у 5 т. / За ред. Є.Х.Заремби // К.: Здоров'я. – 2009.
7. Кислотозависимые заболевания. Современные подходы к диагностике, лечению и ведению больных с ГЭРБ, пептическими язвами, НПВП-гастропатиями, функциональной диспепсией и другими гиперсекреторными заболеваниями (Библиотека практического врача) / В.Г. Передерий, С.М. Ткач, Ю.Г. Кузенко, С.В. Скопиченко. – К.: Тиса ЛТД, 2008. – 425 с.
8. Гастроентерологія. За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. Київ, 2007, 720 с.
9. <http://ukrgastro.com.ua/>

Тема. ПНЕВМОТОРАКС: ВИДИ, КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА, НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА

Мета і завдання

Удосконалити знання клініки, діагностики, диференціальної діагностики та невідкладного лікування пневмотораксу.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби тематичних хворих, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Пневмоторакс: визначення, класифікація.
2. Пневмоторакс: етіологія та патогенез.
3. Клінічні симптоми пневмотораксу.
4. Методи діагностики пневмотораксу.
5. Принципи лікування пневмотораксу.
6. Невідкладна допомога при пневмотораксі.
7. Прогноз, профілактика і моніторинг пацієнтів після перенесеного пневмотораксу.

Практичні навички

Знати види, діагностичні критерії і алгоритм надання невідкладної допомоги при пневмотораксі. Вміти сформулювати діагноз, діагностувати, призначити відповідне лікування при пневмотораксі.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тактика сімейного лікаря при невідкладних станах в ендокринології, ревматології, пульмонології : навч.-метод. посіб. для студентів VI курсу медичного факультету спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія» за програмою навчальної дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» / Н. С. Михайловська, Грицай Г.В. –Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 181 с.
2. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / ред. А. Яремчук-Качмарчик. - Крак : Практ. медицина, 2018. - 1632с.
3. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 2. Пульмонологія, нефрологія, алергологія, гематологія та гастроентерологія / Л.Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба та ін. ; за заг. ред. д-ра мед. наук, проф. Л. Н. Приступи. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 219 с.
4. Клінічні настанови та рекомендації в пульмонології: довід. лікаря / Дзюблик О. Я., Дзюблик Я. О., Зволь І. В. та ін. ; під ред. Ю. І. Феценка, Л. О. Яшиної. — Київ: Б-ка «Здоров'я України», 2014. — 294 с.
5. Внутрішня медицина. У 3 т. Т. 2 /А.С.Свінцицький, Л.Ф.Конопльова, Ю.І.Фещенко та ін.; За ред. проф. К.М. Амосової. – К.: Медицина, 2009. – 1088 с.
6. Высоцкий А.Г. Буллезная эмфизема легких. (2007) Східний видавничий дім, Донецьк, 277 с.
7. Козачок М.М., Висотюк Л.О., Селюк М.М. Клінічна пульмонологія. Посібник.- Издательство: ТОВ "ДСГ Лтд".- 2005.- 436 с.
8. Vilajich B., Subotich D., Mandarich D. et al. (2005) Influence of atmospheric pressure, outdoor temperature, and weather phases on the onset of spontaneous pneumothorax. Ann. Epidemiol., 15(3): 185–190.

Тема. ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ

Мета і завдання

Удосконалити знання з особливостей ведення хворих на цукровий діабет.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення:

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Клінічна діагностика предіабету.
2. Профілактика та лікування предіабету.
3. Класифікація цукрового діабету.
4. Чинники ризику цукрового діабету.
5. Діагностичні критерії цукрового діабету.
6. Лікарські засоби, що використовуються для лікування ЦД.
7. Сучасні алгоритми лікування ЦД.
8. Лікування цукрового діабету у кардіологічних хворих.
9. Первинна профілактика цукрового діабету.
10. Вторинна профілактика цукрового діабету.

Практичні навички

Знати критерії діагностики предіабету і цукрового діабету.

Вміти діагностувати предіабет та цукровий діабет у терапевтичних хворих. Вміти обрати лікувальну тактику у пацієнтів з предіабетом та цукровим діабетом.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Обстеження тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Свінціцький АС, Гаєвські П. *Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини. Практична Медицина. Краків, Польща. 2018/19. – 1632.*
2. *Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19 [Текст] / ред. А. Яремчук-Качмарчик. - Краків : Практ. медицина, 2018. - 1632 с.*
3. *Ендокринологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, – Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.*
4. *Боднар П.М. (ред.) Ендокринологія. Вінниця, Нова Книга, 2016 - 344 с.*
5. *Посібник з ендокринології. П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І.Комісаренко та ін. За ред.: П.М. Боднара. К.: Здоров'я, 2012. – 357с.*
6. *Єфімов А.С. (ред.) Ендокринологія. - Київ, «Вища школа», 2004. - 495 с.*
7. *Francesco Cosentino, Peter J Grant, Victor Aboyans et al. ESC Scientific Document Group, 2019 ESC Guidelines on diabetes, pre-diabetes, and cardiovascular diseases developed in collaboration with the EASD: The Task Force for diabetes, pre-diabetes, and cardiovascular diseases of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for the Study of Diabetes (EASD), European Heart Journal, Volume 41, Issue 2, 7 January 2020, Pages 255–323, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehz486>*
8. *Wilson J., Foster D. (editor). Williams Textbook of Endocrinology. 11-th Edition// W.B.Saunders Company, 2008.- 1872 pp.*

Тема. ВИРАЗКОВА ХВОРОБА ШЛУНКА І ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ

Мета і завдання

Удосконалити знання з питань клініки, діагностики, лікування та профілактики петичної виразки згідно з рекомендаціями Маастрихт-5.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення, відділення ендоскопії.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, амбулаторні карти, набір результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез пептичної виразки.
2. Основні чинники ризику пептичної виразки.
3. Клінічний перебіг пептичної виразки шлунка.
4. Клінічний перебіг пептичної виразки ДПК.
5. Сучасні методи діагностики пептичної виразки.
6. Сучасні методи діагностики Н.рулогі-інфекції згідно рекомендацій Маастрихт-5.
7. Диференціальна діагностика пептичної виразки.
8. Принципи лікування пептичної виразки згідно сучасних рекомендацій.
9. Ускладнення пептичної виразки.
10. Лікування ускладнень пептичної виразки.
11. Профілактика, реабілітація, лікарсько-трудова експертиза.

Практичні навички

Знати основні клінічні прояви, принципи діагностики та лікування пептичної виразки.

Вміти своєчасно діагностувати пептичну виразку і призначати відповідне лікування згідно сучасних рекомендацій.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ МОЗ України від 03.09.2014 № 613. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Пептична виразка шлунка і дванадцятипалої кишки"*.
2. *Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підруч. для студентів, лікарів-інтернів, магістрів мед. закл. вищ. освіти, резидентів, лікарів заг. практики – сімейн. лікарів / за ред. : Є.Я. Склярова, М.А. Бичкова. – Київ : Медицина, 2020. – 287 с.*
3. *Основи гастроентерології: Навчальний посібник / Скляров О.Я., Косий Є.Р., Скляров Є.Я. – Львів: "Кварт", 2011. – 289 с.*
4. *Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний органов пищеварения / Под ред. проф. О.Я. Бабака, Н.В. Харченко // Справочник врача "Гастроэнтеролог". - К.: ООО "Доктор-Медиа", 2010. - 354с.*
5. *Кислотозависимые заболевания. Современные подходы к диагностике, лечению и ведению больных с ГЭРБ, пептическими язвами, НПВП-гастропатиями, функциональной диспепсией и другими гиперсекреторными заболеваниями (Библиотека практического врача) / В.Г. Передерий, С.М. Ткач, Ю.Г. Кузенко, С.В. Скопиченко. – К.: Тиса ЛТД, 2008. – 425 с.*
6. *Гастроентерологія. За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. Київ, 2007, 720 с.*
7. *Malfertheiner P., Megraud F., O'Morain C.A. on behalf of the European Helicobacter and Microbiota Study Group and Consensus panel, et al Management of Helicobacter pylori infection—the Maastricht V/Florence Consensus Report Gut 2017;66:6-30.*
8. <http://ukrgastro.com.ua/>

Тема. БРОНХІАЛЬНА АСТМА: ЕТІОЛОГІЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, ДІАГНОСТИКА, ПРОФІЛАКТИКА

Мета і завдання

Удосконалити знання слухачів з етіології, патогенезу, класифікації, клініки та діагностики бронхіальної астми; вивчити сучасні методи лікування і профілактики загострень бронхіальної астми.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні спірограми, пневмотахограми, набір результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження пацієнтів з бронхіальною астмою, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Визначення бронхіальної астми.
2. Етіологія та фактори ризику бронхіальної астми.
3. Патогенез бронхіальної астми.
4. Клінічні симптоми бронхіальної астми.
5. Оцінка результатів спірографії та пікфлоуметрії.
6. Класифікація бронхіальної астми: за характеристикою перебігу; за контролем симптомів; за ступенем важкості.

- 7.Формулювання клінічного діагнозу при бронхіальній астмі.
- 8.Виявлення та корекція факторів ризику бронхіальної астми.
- 9.Покрокова терапія бронхіальної астми.
- 10.Засоби тривалого контролю, які використовуються для досягнення і підтримання контролю над персистуючою астмою (підтримуюча терапія): інгаляційні та системні ГКС; антилейкотриєнові засоби; інгаляційні β 2-агоністи тривалої дії; інгаляційні холінолітики тривалої дії; ксантини пролонгованої дії; кромони; біологічна терапія; АСІТ.
- 11.Засоби невідкладної допомоги для зняття гострих симптомів і загострень (симптоматична терапія).
- 12.Ступені загострення бронхіальної астми.
- 13.Лікування загострень БА

Практичні навички

Знати класифікацію БА, критерії діагностики і принципи лікування пацієнтів з БА.
Вміти встановити діагноз бронхіальної астми на основі скарг, даних анамнезу, клініки. Вміти зняти приступ бронхіальної астми і призначити лікування в міжприступний період.

Самостійна робота

- 1.Вивчення рекомендованої літератури.
- 2.Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Бронхіальна астма» / Феценко Ю. І., Яшина Л. О., Бойко Д.М., Гаврисюк В. К. та ін. - Київ, 2020. – 128с.*
2. *НАКАЗ 23.12.2021 № 2856 Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Бронхіальна астма у дітей".*
3. *Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. / За ред.д-ра мед. наук, проф. Мостового Ю.М. – Київ. Центр ДЗК, 2021. – 792с.*
4. *Сімейна медицина у 5 т. / За ред. Є.Х.Заремби // К.: Здоров'я. – 2009. – 703 с.*
5. *Global Strategy For Asthma Management And Prevention. Updated 2019. <https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2019/06/GINA-2019-main-report-June-2019-wms.pdf>.*
6. *Global Strategy For Asthma Management And Prevention. Updated 2020. https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2020/04/GINA-2020-full-report_-final-_wms.pdf.*
7. *Global Strategy For Asthma Management And Prevention. Updated 2022. <https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2022/05/GINA-Main-Report-2022-FINAL-22-05-03-WMS.pdf>.*